

Тема уроку: «Цирк - мистецтво, сповнене радості»**Мета:** формування ключових компетентностей:

загальнокультурна компетентність: оволодіння досягненнями культури, особливостями національної і загальнолюдської культури в побутовій і культурно-дозвілєвій сфері;

міжпредметна естетична компетентність: виявлення естетичного ставлення до світу в різних сферах діяльності людини, оцінювати предмети і явища, їх взаємодію, що формується під час опанування різних видів мистецтв;

предметні компетентності:

- познайомити учнів з цирковим мистецтвом, акцентуючи увагу на значенні музичного супроводу циркової вистави;
- розвивати уявлення про музику як невід'ємну частину циркової вистави;
- виховувати вміння аналізувати, оцінювати твори мистецтва, висловлювати особистісне ставлення до них.

Хід уроку**I. Організаційний момент. Музичне привітання.****II. Актуалізація опорних знань.**

Пригадування попередньої теми уроку «Музика і література».

III. Мотивація навчальної діяльності.

Вчитель: Цирк – один із найулюбленіших видів мистецтва як дітей, так і дорослих. Він назавжди увійшов у наше життя, як скажімо, музика, театр, кіно. Тож сьогоднішній урок ми присвяtimo цирку. Адже, *«Цирк – мистецтво, сповнене радості»*.)

І наше завдання сьогодні, ознайомитися з історією виникнення циркового мистецтва, особливостями цього жанру та виявити значення музичного та образотворчого мистецтва в створенні яскравої, веселої, циркової вистави.

Спочатку давайте поринемо в історію. Що можна сказати про історію цирку?
https://www.youtube.com/watch?v=Dv_sxDvOU6A .

Мистецтво цирку - одне з найдавніших. Воно виникло з первісних ігрищ та обрядів, пов'язано з трудовою і військовою діяльністю людей. Цирк існував у Стародавньому Єгипті, Давній Греції, Китаї, циркові номери включалися до виступів бродячих народних акторів – скоморохів.

Слово «цирк» походить із часів Стародавнього Риму, де нараховувалося 7 цирків, зокрема Цирк Максимум. Щорічно у ньому влаштовувалися змагання їзди на колісницях. Для цього було побудовано споруду з амфітеатром, але без даху. Сьогодні місце таких змагань називається іподромом.

А конструкція сучасного цирку проглядається в споруді знаменитого Колізею. Тут проводилися бої гладіаторів і єдиноборства з хижими звірами, які також вважаються передвісниками цирку.

IV. Вивчення нового матеріалу.

Вчитель: До речі, слово «цирк» з латинської перекладається «коло».

Якщо основою художніх образів у літературі є слово, а в музиці – звукова інтонація, то першоосновою художньої мови цирку є **трюк** - складне для виконання та емоційно вражаюче видовище.

Давайте звернемося до «Мистецької скарбнички» .

Трюк – ефектний, складний і майстерно виконаний прийом, один з головних засобів виразності в цирковому мистецтві.

Різноманітні трюкові дії у супроводі музики, хореографії, слова, зовнішнього оформлення і утворюють **цирковий номер**.

Якщо циркові номери об'єднані певним сюжетом — виникає цілісна **циркова вистава**, де в кожного артиста свій образ: кумедний клоун, фокусник-чарівник, відважний дресирувальник, спритні гімнасти, сильні акробати.

Перегляд відео фрагменту

https://www.youtube.com/watch?v=Dv_sxDvOU6A .

Вчитель: Діти, а як ви вважаєте, чи потрібна музика у цирку?

Успіх циркової вистави залежить від музики. Саме їй належить важлива роль у створенні загальної емоційної атмосфери в цирку. Для цього використовують фрагменти з популярної класичної музики, а інколи створюють спеціальні твори для цирку, сповнені бадьорості, блиску, гумору.

Зовсім інші настрої має викликати музика у процесі виконання ризикованих трюків фокусників або повітряних гімнастів. Для передачі відчуття тривожного чекання здавна застосовують барабанну дріб.

Вчитель: Урочистою має бути музика **параду-алле** – ходи артистів по арені в яскравих костюмах разом із дресированими тваринами.

Вчитель: Циркове свято завжди супроводжується музикою *естрадно-духового* оркестру або **біг-бенду**. Він розміщується не в оркестровій ямі, а на спеціальному *балконі* над входом на арену.

Біг-бенд (англ. – великий оркестр) – тип оркестру, який виконує танцювальну, естрадну, джазову музику.

Перегляд відео фрагменту <https://youtu.be/aDG1rimngr4> .

Колись у минулому в цирку грали переважно колишні військові музиканти. Звідси – традиційно значна роль духових інструментів у цирковій музиці. Нині до його складу входять і різні сучасні електронні інструменти, зокрема саксофони, електрогітари.

Слухання музики

Вчитель: Прикладом блискучої циркової музики може бути легендарний марш з кінофільму «Цирк» Ісаака Дунаєвського. Фільм вийшов на екрани в 1936 р. й набув широкої популярності багато в чому завдяки музиці. Марш, швидко подолавши кінематографічні кордони, став своєрідним цирковим гімном.

Я пропоную вам послухати цей легендарний марш!
<https://youtu.be/9x5OfkwVoeM> .

Вчитель: Отже, давайте охарактеризуємо музику маршу .

Музика маршу весела, бадьора

Вчитель: Отже, ми впевнилися, що **успіх циркової вистави залежить від музики.**

Цирком називається не тільки розважальна вистава, а й сама архітектурна споруда, зазвичай округлої форми, завершена *куполом*.

Саме під куполом ми можемо спостерігати виступи повітряних гімнастів.

Споруда може бути стаціонарною або пересувною — *шапіто*.

Шатер, спеціально розгорнутий на час гастролей циркової трупи, після її від'їзду розбирається.

Циркові номери виконуються на круглій площадці — *арені*, або *манежі*.

Її діаметр у всіх цирках світу становить 13 метрів, незалежно від розмірів споруди. Манеж відділяється від глядацьких місць жорстким бар'єром.

Місця для глядачів розташовані амфітеатром — сходами, що поступово підіймаються навколо арені.

Вчитель: Про цирк ми знаємо не лише з циркових вистав.

Спробуємо пригадати улюблені образи циркового мистецтва. Допоможе нам у цьому образотворче мистецтво. Пропоную розглянути репродукції картин.

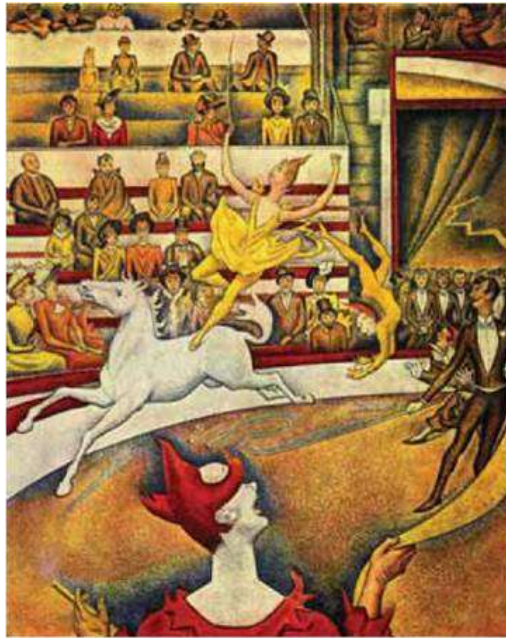
Юрій Горбачов
“Клоун на коні”

Марк Шагал
“Великий цирк”

Жорж Сьора “Цирк”

Вчитель: Як ви вважаєте, якими видами циркового мистецтва займаються герої картин?

Клоунадою, акробатикою, гімнастикою, пантомімою, жонглюванням, фокусами, дресируванням тварин, їздою верхи на конях, еквілібристикою.

Вчитель: А можуть ще якісь види мистецтва нам розповісти про циркове мистецтво?

Так, це кінематограф та мультиплікація.

Фізкультхвилинка «Веселий настрій» <https://youtu.be/vGAkqpIzPI0> .

Поспівка. Вправи для розвитку музичного слуху та голосу https://www.youtube.com/watch?v=p_4GRka2sgI .

Розучування пісні «Цирк» Л.Боярцева https://youtu.be/Dv_sxDvOU6A

Знайомство зі змістом пісні.

Розучування першого куплету та приспіву пісні.

V. Узагальнення знань.

Вчитель: Сьогодні ми багато нового дізналися про цирк, тож скажіть, будь ласка:

1. Які види мистецтва входять до циркової вистави? *(У цирковому мистецтві об'єднані театр, музика, дресура, акробатика, кінна їзда, гімнастика, мистецтво ілюзії та фокусів, клоунада)*
2. У чому полягають особливості музики в цирку?
3. Який оркестр грає під час вистав?
4. Які архітектурні особливості споруди цирку?
5. Поміркуйте, у чому секрет популярності мистецтва цирку?
(Мабуть, популярність пояснюється і тяжінням людини до чуда, і вірою в надзвичайні й необмежені сили та можливості людини).

VI. Підсумок та оцінювання.

Любі учні, сьогодні на уроці познайомилися з історією виникнення циркового мистецтва, різними жанрами, спеціальними термінами цирку, виявили роль музичного супроводу в цирковій виставі та переглянули багато відео фрагментів циркових вистав.

Сподіваюсь, що цей урок приніс вам задоволення та розширив ваші знання в галузі циркового мистецтва. Пропоную вдома продовжити знайомство з цирковим мистецтвом.

VII. Домашнє завдання. Самостійно прослухати циркову музику і дізнатись більше про її роль у цирку, використовуючи різні сайти Інтернету; **знайти і подивитись мультфільми про цирк. Записати назви мультфільмів про цирк.** Сфотографуй та відправ свою роботу на платформу HUMAN або на електронну адресу вчителя ndubacinskaa1@gmail.com . Успіхів!

Діти, наш урок закінчено! Дякую за роботу! До побачення!